

Aaihond levert zonder problemen vrolijke gezichten op

Mensen die weinig contacten maken met de buitenwereld, bijvoorbeeld somatische en geriatrische patiënten, kunnen veel baat hebben bij een bezoekje van een hond. Het aaien van een dier en het voelen van zijn warmte kunnen allerlei gevoelens en emoties losmaken. Op dit moment worden in enkele Limburgse zorginstellingen met succes aaiuurtjes georganiseerd. Op termijn is het de bedoeling dat huisdieren intern worden geplaatst. De praktische kanten –wie zorgt voor de hond, laat hem uit en brengt hem naar de dierenarts- worden uitbesteed, zodat de patiënten nog vaker en langer kunnen genieten van de aandacht van een dier.

REPORTAGE TEKST HANNEKE VERKLEIJ

Wie het type 'schoothond' verwacht bij het aaiuurtje in de kliniek Lückerdeide, komt bedrogen uit. Vier flink uit de kluiten gewassen honden staan dinsdagmiddag voor de deur. Aangelijnd wandelen ze rustig het gebouw door, op weg naar de activiteitenruimte. Maar als de riemen afgaan, nemen ze het er even van. Dolenthousiast rennen ze achter een rubber balletje en elkaar aan. En deze honden moeten zo meteen op schoot?!

'Jazeker', lacht G. Dols, een van de initiatiefnemers van het aai-project. 'Maar deze honden kunnen ook heel rustig zijn. Als de ouderen er straks zijn, reageren ze heel anders.' En inderdaad. Dols krijgt gelijk. De Australische herder Spot springt even later heel gedecideerd op de plank van een rolstoel en blijft netjes stil zitten zodat hij geaaid kan worden. Maar staat hij weer met vier poten op de

teerd voor het project. Dols geeft namelijk opvoedcursussen voor honden en ziet zodoende heel veel verschillende viervoeters. Dieren die de juiste eigenschappen hebben, niet snel blaffen, sociaal zijn, niet te lomp en wild zijn en niet zo snel schrikken, pikt hij eruit. Hun bazen vraagt hij of ze interesse hebben om de honden een speciale training te geven en mee te werken aan het project. En dus staan er vanmiddag naast de vier honden en organisatoren ook nog drie vrijwilligers op de vloer die de honden in de gaten houden, spelletjes met ze spelen en de ouderen aansporen om de dieren te aaien.

Patiënten belangrijker dan honden

Mevrouw Roemgens wil vandaag wel op de mat komen zitten. Drie mensen zijn er nodig om haar gecontroleerd te

dier te aaien. Het gezicht van de vrouw spreekt boekdelen. Ze straalt, lacht voluit en geniet zichtbaar van de aandacht van de hond.

Het project lijkt min of meer 'toevallig' te zijn ontstaan. In verschillende zorginstellingen zijn al eerder experimenten gedaan met huisdieren, waaronder honden. Maar het ging eigenlijk altijd mis. De oorzaak zit hem volgens Dols in de achterliggende gedachte achter de projecten. 'Ouderen kunnen veel baat hebben bij een bezoekje van bijvoorbeeld kinderen of dieren, dat is onderhand wel bekend. Maar wat er totnogtoe gebeurde, was dat hondenbezitters die het erg leuk vonden, hun dieren meenamen. Zij waren erg enthousiast, maar redeneerden meer vanuit de hond en vanuit zichzelf dan vanuit de mensen voor wie het project bedoeld is. Wij zijn niet van die 'hondenmensen' die honden leuker vinden dan mensen. De patiënt staat centraal

Lachen is gezond. De aaihond draagt daarom bij tot het welzijn van de patiënten.

Er is ook gedacht aan patiënten die niet zelf naar de aaihond toe kunnen, zoals "rolstoelers".

Dit, nog jonge aaihondje laat zich hier goed voor lenen. In een handomdraai is daar de mobiele aaihond!

grond, dan schakelt Spot razendsnel om en scheurt even achter zijn collega's Menno, Morris en Dito aan. Naast twee Australische herders, zijn twee labradors present deze middag. De vier zijn door Dols zelf geselecteerd

laten zakken op de dikke gymnastiekmat achter in de zaal. Vrijwilligster Gaby stelt zich achter haar op en roept één van de honden, die knus tegen een been van Roemgens gaat liggen. Zo kan ze goed bij de hond om het

en daardoor pakken we bepaalde dingen anders aan. Dols' partner is speltherapeute en samen zorgen ze ervoor dat de aai-projecten goed passen bij de huidige manier van werken in de zorg.

Geen moeite teveel om aai hond en patiënt bij elkaar te brengen.

Dols kwam in contact met de Lückerreidekliniek toen hij een paar jaar terug een oefenruimte nodig had voor de hondentraining. Eén van de deelnemers van de hondentraining werkte in de kliniek en vroeg of de club een keer op het terrein mocht oefenen. Aldus geschiedde en uit dit contact vloeide het huidige project voort. Dat het op deze spontane manier is gegaan, heeft het een stuk makkelijker gemaakt, vindt manager zorg en ondersteunende diensten M. Van der Donk van Lückerreide. 'Als je over een dergelijk project gaat praten, krijg je veel commentaar en is er weerstand. Maar in Lückerreide is niet eindeloos overlegd vóór er iets gebeurde. De honden waren er opeens en dat leverde enthousiaste mensen op. Als je vervolgens een stap verder gaat en vaker aaiuren gaat organiseren, heb je veel mensen al over de streep getrokken omdat ze hebben gezien wat het bezoek van de honden met de patiënten doet.'

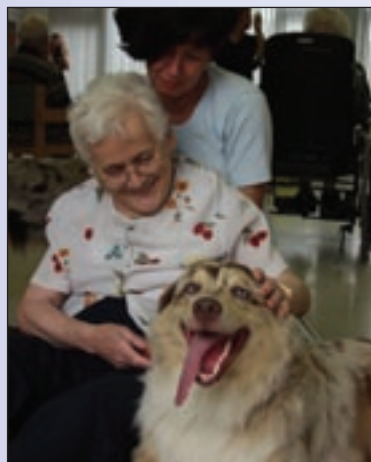
Een eerste levensbehoefte

Dols en van der Donk zijn het er beiden over eens dat een knuffelhond in een eerste levensbehoefte voorziet. Dols: 'Vaak lijkt het of met de term 'verzorging' puur en alleen wordt bedoeld: wassen, aankleden, eten en 's avond in bed helpen. Maar een arm om iemand heen slaan, luisteren en iemand het idee geven dat je gevoel voor hem of haar hebt in plaats van alleen maar tijd, dat is iets dat mensen óók nodig hebben. De honden geven een soort onvoorwaardelijke aandacht, dat doet de patiënten heel erg goed. Dat zie je aan ze. Sommigen komen nooit hun stoel uit, maar staan wel ineens op als ze met een hond op de mat kunnen knuffelen.'

Als het aan Dols ligt, krijgen nog veel meer zorginstellingen een knuffelhond en worden ze zelfs intern geplaatst. Maar het houden van een hond in een instelling, heeft wat meer voeten in aarde. Want wie geeft het beest te eten? Wie zorgt er voor dat

het dier op tijd naar de dierenarts gaat, van vlooiën wordt ontdaan en voldoende beweging krijgt? Dols: 'Bij eerdere projecten kreeg het verplegend personeel er veelal een extra zorg bij. Maar dat drukbezette personeel heeft al genoeg te doen. Bovendien, niet iedereen vindt een hond even leuk.'

Dols springt daarop in en gaat een soort leaseconstructie aanbieden. 'De hond blijft van ons en wij nemen de verzorging voor onze rekening. We maken dagelijks een lange wandeling met de hond, knippen z'n teennagels en doen alle andere dingen die erbij komen kijken. Op die manier vermijd je dat het verplegend personeel met de verzorging van het dier wordt opgescheept.' Met de eerste kliniek, VKH in Heerlen, is Dols nog in onderhandeling over een intern huisdier. Een praktisch punt houdt de komst

van het echte huisdier nog op: de financiering. Ongeveer 25 euro gaat de hond per dag kosten, alle verzorging, verzekeringen, zijn voer et cetera meegerekend. 'Als je het per patiënt uit gaat rekenen, is dat natuurlijk een schijntje,' aldus Dols 'maar het gaat er voornamelijk om uit welk potje de hond moet worden betaald. Daar wordt nog over gediscussieerd. Daarnaast hebben we het idee aangedragen om een beroep te doen op subsidie in het kader van 'Zorgvernieuwend projecten'. Zo'n aanvraag kost natuurlijk ook tijd.'

Hygiëne en allergie geen probleem

Voor gebouwbeheerders kan het even schrikken zijn; het idee dat er permanent een hond rondwandelt in hun instelling. De meest voor de hand liggende nadelen, blijken echter niet of nauwelijks te bestaan. Van der Donk: 'Thuis hebben mensen ook honden, dus wat hygiëne betreft, is het niet veel anders. Natuurlijk verliezen honden haren, maar er wordt hier gewoon gepoetst en veel extra overlast geeft het niet.' Dols vult aan: Plassen, dat doen 'gewone' honden ook niet binnen, en van vlooiën hebben de dieren tegenwoordig geen last meer. Daar zijn genoeg middelen tegen.' Allergie dan? 'Tot nu toe hebben wij niemand in huis die allergisch is,' aldus Van der Donk. 'We hebben op een afdeling een kat wonen en in de ontmoetingsruimte staan vogels. Niemand heeft er last van, dus dat probleem speelt niet.' En het idee dat veel mensen bang zijn van honden en ze liever niet in de buurt hebben, wordt door Dols weerlegd. 'Vaak is het zo dat personeel geneigd is bewoners direct weg te halen als zij bang lijken voor een hond. Maar in de praktijk zie je dat die schrikreactie een eerste reactie is die na een paar minuten vanzelf overgaat.'

Na anderhalf uur worden de honden weer aangeliind om naar huis te gaan.

Dols: 'Naderhand zijn ze bekaaf. Wat dat betreft zullen de honden die intern in een instelling gaan wonen iets anders worden geselecteerd. Dat zullen rustiger dieren moeten zijn die eerder hun eigen grenzen stellen. Anders wordt zo'n dier horendol.'

De bewoners worden door verplegend personeel opgehaald en lijken inderdaad meer 'ontdooit' dan toen ze binnen kwamen. Mevrouw Roemgens straalt nog altijd en zegt: 'Spotje zou ik best willen klauwen', ofwel: stelen. ■